Bemmel: 21 september 2025

Aan: College van Burgemeester en Wethouders van gemeente Lingewaard

Betreft: Gevraagd advies m.b.t. Nota Bestaanszekerheid voor iedereen

Geacht College,

De Adviesraad Sociaal Domein Lingewaard heeft onlangs kennisgenomen van de nota Bestaanszekerheid voor iedereen en heeft in de vergadering van 3 september hierover een toelichting gekregen van mevr. Batelaan en dhr. Damen. De nota bevindt zich in de besluitvormingsprocedure. U heeft op 2 september jl. reeds een positief besluit genomen over deze beleidsnota. Op 1 oktober besluit de gemeenteraad hierover en hieraan voorafgaande leggen wij hierbij u ons schriftelijk advies aan u voor. Wij zouden graag een reactie hierop wensen te ontvangen. Op voorhand merken wij op dat de adviesraad in een eerdere vergadering is meegenomen in dit onderwerp, waarbij wij aangeboden hebben om dit onderwerp in co-creatie uit te werken met enkele van onze leden. Helaas is daar tot op heden nog geen gevolg aan gegeven, maar is inmiddels door de betrokken beleidsmedewerkers toegezegd dat wij bij de nadere uitwerking van de uitvoeringsagenda wel betrokken zullen worden (zoals ook in Hoofdstuk 6 is terug te lezen).

Laat ons beginnen met het duiden dat het stuk een heldere opbouw en indeling heeft en prettig leesbaar is. Onze constatering is dat de reikwijdte van het stuk veel-, zo niet allesomvattend is, zoals blijkt uit de gehanteerde definitie van de "Commissie Sociaal Minimum" (pag. 2). Daarmee ontstaat gaandeweg bij het lezen van het stuk meer en meer het gevoel en de vraag, maar hoe dan? Het succes van het in dit stuk vormgegeven beleid zal met name afhangen van de nog vorm te geven uitvoeringsplannen. Dat geldt dan zowel voor het vormgeven daarvan als de daaropvolgende uitvoering. Per ambitie staat al wel benoemd welke onderwerpen in ieder geval uitgewerkt zullen worden in de uitvoeringsagenda, dat geeft ons in ieder geval al wat meer richting, daar waar we naarstig naar op zoek zijn.

Een verdere beleidsanalyse is noodzakelijk voor het vaststellen van keuzes en meetbare doelen in de uitvoeringsagenda. Wij bieden daarom alvast enkele handvaten aan wat wij hiervoor nodig achten:

- Breng het **gewenste effect** van deze visie/nieuw beleid ten opzichte van eerder ingezet beleid helder in beeld. M.a.w. wat maakt deze beleidsvisie meetbaar succesvol?
- Specificeer **de te bereiken (inkomens)doelgroepen**.
  Analyseer welke doelgroepen goed in beeld zijn bij de gemeente en samenwerkingspartners en welke minder. Algemeen bekend is bijvoorbeeld dat de doelgroep werkende armen, ouderen met klein pensioen en zelfstandigen ondervertegenwoordigd zijn in het bereik.
- **Maak het totaalpakket aan ondersteuning inzichtelijk** en stel vast of Lingewaard dit toereikend vindt of uitbreiding op onderdelen gewenst is en budgettair mogelijk is.
- **Analyseer de maatwerkbenadering** door de gemeente en stel vast of dit input biedt voor het beleid bestaanszekerheid/armoedebestrijding.
- Geef de **toegankelijkheid van regelingen** aan en waar eventuele verbetermogelijkheden liggen.

- **Maak een gedetailleerde budgetuitwerking** van het doelgroepenbereik. Hiermee stel je vast of ambities passend gemaakt kunnen worden binnen bestaande budgetten, of er aanvullend budget nodig is of dat uitbreiding van bijvoorbeeld (inkomens)doelgroep past binnen het bestaande budget.

In onze vergadering kwamen we gedurende de bespreking van deze beleidsnota al snel op het belang van preventie in deze context. De inzet op preventie van vroegsignalering schulden juichen wij toe. Momenteel loopt er al een pilot op het OBC in Bemmel om jongeren meer bewust te maken van hun uitgavenpatroon. Voor een deel zit preventie vervlochten in de ambities (met name de tweede) die in de beleidsnota staan opgenomen. Wij denken dat hier nog veel sterker op ingezet kan en moet worden met gerichte educatie en voorlichting op alle aspecten van bestaanszekerheid en stellen daarom voor om aan de beleidsnota als vierde ambitie Preventie toe te voegen. Alleen door aan de voorkant de jeugd-, jongeren en belanghebbende doelgroepen mee te nemen en daarin wegwijs te maken blijven de overige ambities die zich meer op het vlak bevinden van beheersbaar proberen te houden of indien mogelijk zelfs op te lossen, op de lange termijn haalbaar.

Tijdens onze vergadering is ook zorg uitgesproken over Hoofdstuk 5 Financiën. Wij zijn enerzijds verheugd om te lezen dat hier extra budget voor vrijgemaakt en aangewend wordt, maar tegelijkertijd rijst bij ons de vraag waar deze middelen vandaan komen en of het niet ten koste gaat van inzet op andere onderdelen binnen het Sociaal Domein. Op dit vlak hebben wij nog enkele specifieke vragen. Wij delen dat *communicatie* cruciaal is voor het bereik van doelgroepen. Het budget dat voor 2026 wordt aangewend lijkt hoog. We zien graag meer toelichting op dit budget. U ambieert de juiste ondersteuning voor inwoners. Wij vragen ons af of het *Maatwerkfonds* nog bestaat als extra hulpmogelijkheid? Zo ja, kunt u inzicht geven in de hoogte hiervan en of hieruit nieuwe inzichten zijn ontstaan wat bijstelling van het budget noodzakelijk maakt?

Ook delen wij graag hierbij een opmerking over het in het stuk gehanteerde begrip "Regionaal WerkCentrum" (RWC; pg. 5). In een kamerbrief van 29 april 2024 kondigden de ministers aan dat arbeidsmarktregio's voortaan als eenduidige naam WerkCentrum dienen te hanteren. Ons advies is dan ook om niet langer meer te spreken over een RWC. Het WerkCentrum kan in onze optiek drempelverlagend werken en zeker een positieve uitwerking hebben. In het stuk komt nu echter nog in algemene zin naar voren welke veranderingen in de manier van adviseren of werkwijze dit met zich meebrengt. Ons advies is om al wat meer te specificeren op welke wijze gemeente Lingewaard het WerkCentrum in wil gaan zetten om de beoogde verbetering te bewerkstelligen.

In het stuk "Hulp vragen vinden we normaal" (pg. 9) staat met name omschreven hoe de gemeente hierin met de directe samenwerkingspartners vorm probeert te geven aan vroegsignalering en gerichte voorlichting. Daarin missen wij de bredere samenwerking met partners zoals bij voorbeeld woningcorporaties, charitas, scholen, sport- en cultuurverenigingen en particuliere initiatieven. Graag vragen wij daar via deze weg aandacht voor.

Alleen bij de nadere uitleg van de eerste ambitie lezen wij terug: "we betrekken inwoners met ervaringskennis actief bij het verbeteren van onze dienstverlening". Naar ons idee zou dit voor alle ambities moeten gelden. Daarbij gaat het zeker niet alleen om te leren daar waar het niet gaat of beter kan, maar juist om ook lessen te trekken uit ervaringen van inwoners van Lingewaard die niet langer meer met geldzorgen leven of inmiddels passend werk hebben gevonden.

Wij danken u tot slot voor het delen van deze nota met de Adviesraad Sociaal Domein en wij kijken met veel belangstelling en interesse uit naar het vervolg, het vormgeven van de uitvoeringsagenda.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Lingewaard

Patrick Zweers, voorzitter

Tonnie Bruins, secretaris